

Teamsamarbejde og professionelle læringsfællesskaber 2025

Metodenotat

FORORD

Teamsamarbejde og professionelle læringsfællesskaber 2025

I 2019 gennemførte EVA en national repræsentativ spørgeskemaundersøgelse af teamsamarbejde i folkeskolen med udgangspunkt i teorien om professionelle læringsfællesskaber. Undersøgelsen mundede ud i rapporten *Teamsamarbejde i folkeskolen - Kvantitativ analyse af teamsamarbejde med afsæt i viden om professionelle læringsfællesskaber* (EVA, 2021). For at undersøge hvordan teamsamarbejdets karakter ændrer sig over tid, udsendte EVA i foråret 2024 samme spørgeskema til et nyt repræsentativt udsnit af undervisere i grundskolen. Resultaterne fra denne undersøgelse er udgivet i minianalysen ”Teamsamarbejde i grundskolen understøttes af mødestruktur og Ledelsesinvolvering”. I dette metodenotat beskrives dataindsamlingen og –behandlingen og analyser i detaljer.

INDHOLD

Teamsamarbejde og professionelle læringsfællesskaber 2025

1	Dataindsamling	6
1.1	Svarprocenter	6

2	Repræsentativitet	8
----------	--------------------------	----------

3	Analyser	10
3.1	Datarensning	10
3.2	Udregning af indeksscorer	11
3.3	Analyse af sammenhængen mellem undviseres oplevelse af udbytte af teamsamarbejde og det at arbejde som PLF	12
3.4	Sammenhænge mellem organisatoriske forhold og PLF-dimensioner	13

1 Dataindsamling

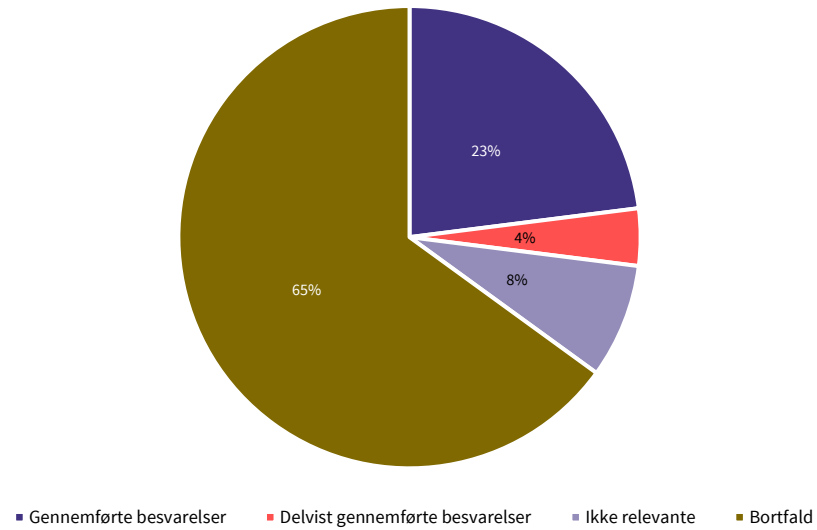
Dataindsamlingen blev foretaget for EVA af Danmarks Statistik i perioden 14/5 – 25/7 2024. Målgruppen for undersøgelsen var undervisere i grundskolen. Ved at sammenkøre Danmarks Statistiks institutionsregister og e-Indkomstregister endte den endelige afgrænsning af populationen med at bestå af 48.081 voksne. Af denne population blev der tilfældigt udtrukket 16.000 til stikprøven.

Invitationen til deltagelse blev sendt via Digital post. Invitationsbrevet indeholdt information om undersøgelsens baggrund og formål samt information om databrug og datasikkerhed. Herudover blev der givet information om, at undersøgelsen blev gennemført for EVA. Invitationsbrevet indeholdt et link samt en svarkode med adgang til det webbaserede spørgeskema på portalen. Hvis respondenterne ikke havde udfyldt spørgeskemaet inden for fem dage, blev der først sendt en påmindelse ud med Digital Post og senere med Nem-SMS. Til sidst forsøgte Danmarks Statistik at kontakte alle, der ikke havde besvaret spørgeskemaet endnu, telefonisk for at tilbyde et telefoninterview. Hvis nødvendigt, blev der forsøgt kontakt på alle de numre, som var registreret på respondenterne. Hver respondent blev maksimalt forsøgt kontaktet fem gange per registreret nummer, før kontakten blev opgivet.

1.1 Svarprocenter

Dataindsamlingen resulterede i 3.665 svar, hvoraf 676 kun var delvist gennemførte. Det giver en svarprocent for fulde besvarelser på 22,9 %. Kun de fulde besvarelser er inkluderet i analyserne. Figur 1.1 viser fordelingen af gennemførte svar og bortfald.

Figur 1.1
Fordelingen af gennemførte svar og bortfald

Kilde: DST Survey

2 Repræsentativitet

For at undersøge repræsentativiteten af undersøgelsen har EVA gennemført en bortfaldsanalyse, hvor der er foretaget en sammenligning af fordelingen af besvarelser med fordelingen af populationen på følgende registervariable: underviserens uddannelse, køn og alder samt skolens geografiske placering og størrelse. En oversigt over besvarelserne og populationen ses i Tabel 2.1.

Tabel 2.1

	Andel bevarerler (n = 3665)	Andel af population (n = 48.081)	Forskel i %-point
Alder			
18-29 år	3,85 %	6,39 %	-2,55
30-34 år	7,61 %	12,39 %	-4,78
35-39 år	10,48 %	12,41 %	-1,93
40-44 år	11,92 %	13,39 %	-1,46
45-49 år	18,06 %	16,77 %	1,30
50-54 år	17,16 %	14,97 %	2,19
55-59 år	15,36 %	11,99 %	3,37
60-64 år	12,11 %	8,93 %	3,19
65+ år	3,44 %	2,76 %	0,68
Uddannelse			
Pædagog	14,22 %	17,91 %	-3,70
Folkeskolelærer	76,53 %	69,73 %	6,80
Øvrige med mellemlang videregående udd.	9,25 %	12,36 %	-3,11
Køn			
Mænd	27,04 %	29,76 %	-2,72
Kvinder	72,96 %	70,24 %	2,72
Skolestørrelse			
1. kvartil	22,26 %	24,88 %	-2,61
2. kvartil	27,67 %	25,03 %	2,64

	Andel bevarerler (n = 3665)	Andel af population (n = 48.081)	Forskel i %-point
3. kvartil	23,96 %	25,00 %	-1,04
4. kvartil	26,11 %	25,10 %	1,01
Region			
Nordjylland	10,20 %	11,16 %	-0,96
Midtjylland	23,60 %	23,70 %	-0,10
Syddanmark	23,49 %	21,94 %	1,55
Hovedstaden	27,80 %	28,57 %	-0,76
Sjælland	14,90 %	14,63 %	0,27

Kilde: Egne beregninger foretaget af EVA

Bortfaldsanalysen viser, at der generelt ikke er store forskelle mellem besvarelserne og populationen. Den største forskel er i andelen af folkeskolelærere, der har besvaret spørgeskemaet. Her er der 6,8 procentpoint flere folkeskolelærere, der har besvaret spørgeskemaet, end der er i populationen. Dette vurderes dog stadig som en lille forskel, og data er derfor ikke blevet vægtet i analyserne.

3 Analyser

Analyserne kan overordnet set inddeles i to trin. I første trin gentog vi analyserne af teamsamarbejde fra EVA (2021) på de nye data fra 2024, og i andet trin sammenlignede vi resultaterne fra den nye og den gamle undersøgelse. I første trin gennemførte vi følgende analyser:

- En deskriptiv analyse af klasse-, fag-, afdelings- og årgangsteams, hvad angår teamsamarbejdets organisering, ledelsens rolle i teamsamarbejdet, aktiviteter på teammøderne, antallet af PLF-aktiviteter og underviserens oplevelse af udbytte af teamsamarbejdet
- En analyse af sammenhængen mellem underviserens oplevelse af udbyttet af teamsamarbejdet og PLF-aktiviteter
- En analyse af sammenhængen mellem organisatoriske forhold og PLF-aktiviteter

I det følgende afsnit gennemgås fremgangsmåden i disse analyser, og til sidst gennemgås sammenligningen med den tidligere undersøgelse af teamsamarbejde fra EVA (2021). Vi har gennemført analyserne på samme måde som i den tidligere undersøgelse for at sikre, at resultaterne fra de to undersøgelser er så sammenlignelige som muligt. Der er dog enkelte forskelle mellem de nye og de gamle analyser, som vi beskriver til sidst i dette afsnit.

3.1 Datamanagement

3.1.1 Frasortering af ugyldige svar

Otte respondenter har svaret samme det samme på samtlige spørgsmål i spørgeskemaet. De blev frasorteret inden analyserne. Det vil sige, at analyserne er baseret på 3.657 besvarelser.

3.1.2 Omkodning af trin-variabel

I spørgeskemaet har underviserne svaret på, hvilken afdeling (indskoling, mellemtrin, udskoling), deres team er tilknyttet. Flere angiver, at teamet er tilknyttet flere afdelinger, men af praktiske statistiske grunde kan et team ikke være tilknyttet flere afdelinger i vores analyser. Derfor er trinvariablen omkodet på følgende måde:

- Hvis et team er tilknyttet både mellemtrinnet og en anden afdeling (indskoling, udskoling eller begge), sættes afdelingen til "mellemtrinnet"

- Hvis et team udelukkende er tilknyttet én afdeling, sættes værdien til den pågældende afdeling

I analyserne vil det sige, at ”indskoling” og ”udskoling” dækker over teams, som kun er tilknyttet hhv. indskoling og udskoling, mens ”melletrin” dækker over teams, som enten udelukkende er tilknyttet melletrinnet eller er tilknyttet melletrinnet og en eller flere andre afdelinger.

3.1.3 Udregning af indeksscorer

I analyserne har vi gjort brug af en række indeksscorer for, hvor mange PLF-aktiviteter et team laver, undervisernes oplevede udbytte af undervisningen og ledelsesinvolvering i teamsamarbejdet. Indekserne er hver baseret på mellem tre og fire spørgsmål. I udregningen af indekserne er spørgsmålene først blevet omkodet til en skala mellem 0-3, sådan så ”aldrig”/”slet ikke” = 0, ”sjældent”/”i mindre grad” = 1, ”nogle gange”/”i nogen grad” = 2 og ”mange gange”/”i høj grad” = 3. Indekserne udregnes derefter som gennemsnittet af de spørgsmål, som indgår i indekset. I tabel 3.1 fremgår det, hvilke spørgsmål hvert indeks er bygget på.

Tabel 3.1
Udregning af indeksscorer

Indeks	Items
Fælles tiltag i undervisning	<i>Hvor ofte har I gjort følgende i teamet i dette skoleår?</i> 1. Brugt tid på at identificere problemstillinger, vi vil have fokus på i undervisningen 2. Afprøvet nye tiltag i undervisningen, der skulle øge elevernes læring 3. Diskuteret, hvordan vi kunne se tegn på elevernes læring 4. Fuldt op på, hvordan aftalte tiltag virker
Fælles udvikling af undervisningsforløb	<i>Hvor ofte har I gjort følgende i teamet i dette skoleår?</i> 1. Hjulpet hinanden med at planlægge undervisning 2. Diskuteret mål for undervisningen 3. Udviklet undervisningsforløb sammen 4. Fulgt op på undervisningsforløb sammen
Fortælle om undervisningen	<i>Hvor ofte har følgende gjort sig gældende i teamet i dette skoleår?</i> 1. Jeg har fortalt om konkrete elementer fra min undervisning, som muliggjorde didaktiske/pædagogiske diskussioner i teamet 2. Jeg har fortalt de andre i teamet om en del af min undervisning, der gik mindre godt 3. Når de andre i teamet har fortalt om deres undervisningspraksis, har det ført til relevante didaktiske/pædagogiske drøftelser
Datakilder om eleverne	<i>Hvor ofte har I inddraget følgende datakilder i teamets diskussioner i dette skoleår?</i> 1. Standardiserede test (fx nationale test, MAT-prøver, TL-prøver mv.) 2. Elevproduktioner (fx stile, opgaver, arbejdshæfter, præsentationer, lokalt udviklede test) 3. Resultater om elevernes trivsel (fx den nationale trivselsmåling, lokalt udviklede trivselsmål) 4. Elevernes tilbagemeldinger på undervisningen
Forskningsinspireret viden	<i>Hvor ofte har I gjort følgende i teamet i dette skoleår?</i> 1. Brugt tid på at dele viden og erfaringer til resten af teamet, når nogen har været på kursus 2. Diskuteret faglige oplæg eller temadage for medarbejderne på skolen og/eller i afdelingen 3. Opsøgt viden om undervisning, der baserer sig på forskning, og inddraget denne viden i teamdiskussioner

Indeks	Items
Ansvar	<p><i>Hvor ofte har følgende gjort sig gældende i teamet i dette skoleår?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Når der har været elementer i min undervisning, der ikke fungerede, fik jeg hjælp af teamet 2. Når der har været elementer i en af de andres undervisning, der ikke fungerede, hjalp teamet <p><i>I hvilken grad har følgende gjort sig gældende i teamet i dette skoleår?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 3. I teamet tager vi fælles ansvar, når et teammedlem oplever udfordringer i sin undervisning
Underviserens udbytte af teamsamarbejdet	<p><i>I hvilken grad har samarbejdet i teamet givet dig følgende udbytte i dette skoleår?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gjort mig mere bevidst om elementer i undervisningen, jeg er god til 2. Gjort mig mere bevidst om, hvor jeg kan udvikle mig 3. Givet mig nye handlemuligheder i håndtering af faglige udfordringer blandt eleverne
Ledelsesinvolvering	<p><i>I hvilken grad oplever du, at følgende har gjort sig gældende i teamet i dette skoleår?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vi har diskuteret udviklingen af arbejdet i teamet med ledelsen 2. Ledelsen har været tydelig omkring, hvad fokus for teamet skal være 3. Ledelsen har været tydelig om, hvordan teamets arbejde hænger sammen med skolens mål og visioner

3.1.4 Deskriptiv analyse af teams

For at undersøge, hvordan forskellige teamtyper arbejder, har vi lavet krydstabeller over en række variable fordelt på teamtyper (klasse-, fag-, afdelings- og årgangsteams). Vi har inkluderet følgende variable:

- Teamsamarbejdets organisering: Mødehyppighed, mødestruktur, brug af mødeleder og skriftlig dagsorden, brug af teamkoordinator, trin og underviserens anciennitet i teamet
- Tid brugt på forskellige aktiviteter på teammøder: ikke-faglige aktiviteter, drøftelser om hele skolen, overordnet planlægning af undervisning, undervisningsindhold, evaluering af undervisningen, sociale udfordringer blandt eleverne og faglige udfordringer blandt eleverne
- Hvor hyppigt teamet laver forskellige PLF-aktiviteter

3.1.5 Analyse af sammenhængen mellem underviseres oplevelse af udbytte af teamsamarbejde og teamets PLF-aktiviteter

For at afdække sammenhænge mellem PLF-aktiviteter og underviseres oplevede udbytte af teamsamarbejdet udførte vi en række lineære OLS-regressioner. I alle regressionsmodellerne blev indeksscoren for underviserens oplevede udbytte af teamsamarbejdet indsat som afhængig variabel, og indeksscorene for PLF-aktiviteter blev indsat som uafhængige variable. I den første type model (bivariat) testede vi hver PLF-dimension enkeltvis uden at kontrollere for andre variable. I den anden type model testede vi hver PLF-dimension, hvor vi samtidigt kontrollerede for de øvrige PLF-dimensioner. I den sidste type model testede vi hver PLF-dimension, hvor vi både kontrollerede for de øvrige PLF-dimensioner og for underviserkarakteristika (køn, anciennitet, stilling, teamtype, anciennitet i team), og for hvilket trin (indskoling, mellemtrin, udskoling) teamet er tilknyttet. Resultaterne af analyserne fremgår af tabel 3.2.

Tabel 3.2

Regressionsmodeller med underviseres udbytte som afhængig variabel og PLF-aktiviteter som uafhængige variable

Model	Fælles tiltag i undervisningen	Fælles udvikling af undervisning	Dele undervisningserfaringer	Datakilder om eleverne	Forskningsinspireret viden	Ansvar
Bivariat	0,66	0,52	0,60	0,54	0,47	0,62
Korrektion for øvrige PLF-dimensioner	0,19	0,05	0,17	0,07	0,13	0,30
Korrektion for øvrige PLF-dimensioner og underviser- og teamkarakteristika	0,18	0,07	0,17	0,07	0,13	0,30

Note: Alle koefficienter er statistisk signifikante på $p < 0,001$

3.1.6 Sammenhænge mellem organisatoriske forhold og PLF-dimensioner

For at undersøge sammenhænge mellem organisatoriske forhold og PLF-dimensioner blev der udført en række lineære OLS-regressioner med PLF-scorerne som afhængige variable og organisatoriske forhold vedrørende teamsamarbejde som uafhængige variable. Der blev inddraget følgende organisatoriske forhold i analyserne:

Forhold underviserne ikke direkte kan påvirke:

- Teamtype (fag-, klasse-, årgangs- eller afdelingsteam)
- Trin, teamet er tilknyttet (indskoling, mellemtrin, udskoling)
- Underviserens anciennitet i teamet (<1 år, 1-2 år, >2 år)

Forhold underviserne ofte kan påvirke

- Mødehyppighed (en gang om ugen eller oftere, hver anden uge eller en gang om måneden, mindre end en gang om måneden)
- Fast eller fleksibel mødestruktur (fast struktur, fast struktur og møder efter behov, kun møder efter behov)
- Hvem beslutter mødehyppighed (teamet selv, ledelse, samarbejde mellem team og ledelse)
- Brug af mødeleder (aldrig, sjældent, nogle gange, mange gange)
- Brug af skriftlig dagsorden (aldrig, sjældent, nogle gange, mange gange)
- Brug af teamkoordinator (ja, nej)
- Ledelsesinvolvering (indeksscore)

I hver model blev der kontrolleret for undervisernes karakteristika og organisatoriske forhold, som underviserne ikke direkte kan påvirke. I modellerne med organisatoriske forhold, som underviserne *kan* påvirke, kontrollerede vi også for de øvrige organisatoriske forhold, som undervisere kan påvirke.

Tabel 3.3 viser en oversigt over modellerne med forhold, underviserne *ikke* direkte kan påvirke, og tabel 3.4 viser en oversigt over modellerne med forhold, underviserne ofte *kan* påvirke direkte.

Tabel 3.3
Regressionsmodeller med PLF-aktiviteter som afhængige variable og organisatoriske forhold, som underviserne ikke direkte kan påvirke, som uafhængige variable

	Fælles tiltag i undervisningen	Fælles udvikling af undervisningsforløb	Dele undervisningserfaringer	Datakilder om eleverne	Forskningsinspireret viden	Ansvar
Teamtype (klasseteam)						
Fagteam	-0,26***	0,27***	0,07	-0,39***	0,29***	-0,46***
Årgangsteam	-0,23***	0,13***	-0,19***	-0,18***	0,01	-0,14***
Afdelingsteam	-0,62***	-0,34***	-0,63***	-0,58***	0,08*	-0,74***
Trin (Indskoling)						
Mellemtrin	-0,07*	-0,11**	-0,02	0,01	-0,03	-0,10**
Udskoling	-0,11***	-0,15**	-0,14***	0,01	-0,06	-0,17***
Hvor lang tid i team (0 år)						
1 år	0,08*	0,09*	0,03	0,12***	0,03	0,02
+1 år	0,09**	0,11***	0,05	0,11***	0,07*	0,06*
<i>Korrektion for underviserkarakteristika</i>	+	+	+	+	+	+
<i>N</i>	3.657	3.657	3.657	3.657	3.657	3.657
<i>R²</i>	0,11***	0,10***	0,11***	0,09***	0,02***	0,13***

Note: *** $p < 0,001$, ** $p < 0,01$, * $p < 0,05$

Figur 3.4
Regressionsanalyser med PLF-aktiviteter som afhængige variable og organisatoriske forhold, som undervisere kan påvirke, som uafhængige variable

	Fælles til- tag i under- visningen	Fælles udvik- ling af under- visningsfor- løb	Dele undervis- ningserfaringer	Datakilder om ele- verne	Forskningsin- spireret vi- den	Ansvar
Mødehyppighed (En gang om ugen eller oftere)						
Hver anden uge – en gang om måneden	-0,15***	-0,18***	-0,13***	-0,13***	-0,07*	-0,23***
Færre end en gang om måneden	-0,25***	-0,41***	-0,18***	-0,29***	-0,12**	-0,46***
Mødeafholdelse (Fast struktur)						
Fast struktur og møder efter behov	0,16***	0,18***	0,12***	0,19***	0,10***	0,12***
Kun møder efter behov	0,04	-0,05	-0,07	-0,05	-0,11	0,06
Hvem beslutter mødehyppighed (Teamets egen beslutning)						
Ledelsen	-0,14***	-0,24***	-0,20***	-0,12***	-0,15***	-0,20***
Sket i et samarbejde	-0,05	-0,24***	-0,04	-0,07	-0,04	-0,06
Mødet var ledet af mødeleder (Aldrig)						
Nogle gange/få gange	-0,04	0,04	-0,04	-0,01	0,05	-0,01
De fleste gange	-0,06	0,00	-0,10*	-0,03	0,00	-0,08
Hver gang	-0,02	0,05	-0,04	-0,04	0,10**	0,00
Der var skriftlig dagsorden (Aldrig)						
Nogle gange/få gange	0,13**	0,13*	0,03	0,07	0,07	0,03
De fleste gange	0,20***	0,14*	0,12*	0,16***	0,14**	0,10
Hver gang	0,26***	0,21***	0,17**	0,21***	0,22***	0,16**
Teamkoordinator (Nej)						
Ja	-0,05	0,03	-0,00	0,00	0,03	-0,03
Ledelsesinvolvering						
Indeks	0,31***	0,28***	0,24***	0,26***	0,29***	0,25***
<i>Korrektion for underviserkarakteristika samt organisatoriske forhold</i>	+	+	+	+	+	+
<i>N</i>	3.657	3.657	3.657	3.657	3.657	3.657
<i>R²</i>	0,28***	0,25***	0,23***	0,24***	0,20***	0,26***

Note: Note: *** p < 0,001, ** p < 0,01, * p < 0,05

3.1.7 Sammenligning med resultater fra EVA (2021)

I andet trin af analyserne sammenlignede vi de nye resultater med resultaterne fra EVA (2021). I sammenligningen af de deskriptive analyser har vores strategi været at se på, om der er sket overordnede substantielle og praktisk relevante ændringer i, hvordan teamsamarbejde organiseres og praktiseres. Vi har ikke foretaget signifikanstest af forskellene, fordi vi forventer, at selv i praksis ubetydelige forskelle vil være statistisk signifikante på grund af den store datamængde. Derudover vil de mange signifikanstest give en høj risiko for falske positive, og resultaterne vil derfor ikke være pålidelige.

I sammenligningen af regressionsanalyserne har vi vurderet, om der er substantielle ændringer i styrken af sammenhængen mellem PLF-scorerne og es oplevede udbytte af teamsamarbejdet og mellem organisatoriske forhold, og i hvor høj grad teams arbejder som PLF. På samme måde som i de deskriptive analyser forventer vi, at selv meget små forskelle vil være statistiske signifikante, og derfor er signifikanstest ikke oplagt til at vurdere, hvorvidt en forskel er vigtig eller ej, i disse analyser.

Forskelle mellem nye og gamle analyser

Der er en række forskelle mellem de nye og gamle analyser, som betyder, at resultaterne af regressionsanalyserne ikke kan sammenlignes direkte.

- De gamle analyser inkluderede en PLF-dimension ("se hinandens undervisning"), som ikke er inkluderet i de nye analyser. Denne dimension var ikke udregnet som et indeks, men bestod af et enkelt spørgsmål, og vi vurderer, at analyserne ikke er statistisk egnede til den slags enkeltspørgsmål.
- Vi har ikke inkluderet teamstørrelse som kontrolvariabel i de nye analyser, fordi vi ikke har oplysninger om teamstørrelse i de nye data.
- I de nye analyser er indeksscorerne regnet ud på en anden måde end i de tidligere analyser. I de tidligere analyser blev de to midterkategorier "sjældent"/"i mindre grad" og "nogle gange"/"i nogen grad" lagt sammen, sådan så skalaen kun havde tre trin. I de nye analyser har vi beholdt de fire trin, fordi det giver mere variation i besvarelsenerne og derfor bør give mere retvisende resultater i de typer statistiske analyser, vi udfører.
- I de gamle analyser har man korrigeret for teamtype i PLF-scorerne på baggrund af en Rasch-analyse af PLF-dimensionerne. Man konkluderede dog i de tidligere analyser, at korrektionen ikke påvirkede resultaterne, og vi har derfor undladt at korrigere i de nye analyser for at lave analyserne som simple og transparente som muligt.

Selvom resultaterne ikke kan sammenlignes direkte, kan de dog fortolkes på samme måde. Det vil sige, at vi kan sammenligne det overordnede mønster for sammenhænge mellem PLF-aktiviteter og udbytte og PLF-aktiviteter og organisatoriske forhold.

EVA – analyser, redskaber og udvikling, der styrker uddannelser og dagtilbud.

Teamsamarbejde og professionelle læringsfællesskaber 2025

© 2025 EVA (Danmarks Evalueringsinstitut)

Eftertryk med kildeangivelse er tilladt

Bestilles hos:
Danmarks Evalueringsinstitut (Danmarks Evalueringsinstitut)
T +45 35 55 01 01
eva@eva.dk
www.eva.dk

Trykt hos Stibo Complete

EVA

+45 35 55 01 01
eva@eva.dk
www.eva.dk